

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	รูปแบบการพัฒนาขุวมักคุเทศก์ป่าแบบมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเทือกเขาพระ – เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์
ผู้วิจัย	นายชำนาญ ภูนาง
คณะกรรมการที่ปรึกษา	ดร.สมภพ เจริญนทค, นางวิมลรัตน์ คล้ายเนียม
สาขา	ยุทธศาสตร์การพัฒนา
ปีการศึกษา	2548

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษา ปัญหาการพัฒนาขุวมักคุเทศก์ป่า และ สร้างรูปแบบการพัฒนาขุวมักคุเทศก์ป่าแบบมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เทือกเขาพระ – เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์

วิธีการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ

ช่วงที่ 1 ศึกษาปัญหาการพัฒนาขุวมักคุเทศก์ป่าในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศฯ

ช่วงที่ 2 สร้างรูปแบบการพัฒนาขุวมักคุเทศก์ป่าแบบมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศฯ

ช่วงที่ 3 ประเมินบทบาทรูปแบบการพัฒนาขุวมักคุเทศก์ป่าแบบมีส่วนร่วมเชิงนิเวศฯ

ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู นักเรียน ผู้นำท้องถิ่น ป่าไม้ และประชาชนในพื้นที่ 3 ตำบล ได้แก่ ตำบล หุ้งทอง หนองบัว และหนองกลับ รวม 367 คน

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการพัฒนาขุวมักคุเทศก์ป่าในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศฯ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และวิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการพัฒนาขุวมักคุเทศก์ป่าแบบมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเทือกเขาพระ – เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย อันตบสูงสุด ได้แก่ ด้านบทบาทและหน้าที่ของมัคคุเทศก์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) รองลงมา ได้แก่ ด้านความสามารถในการนำเที่ยวของมัคคุเทศก์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) และอันตบต่ำสุด ได้แก่ ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของมัคคุเทศก์ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.62$)

รูปแบบการพัฒนาขุวมักคุเทศก์ป่า ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ กระบวนการมาตรฐาน วิธีการมาตรฐาน และบันทึกมาตรฐาน ซึ่งในกระบวนการมาตรฐานประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่

สำรวจปัญหา แยกปัญหา กำหนดยุทธศาสตร์ ตั้งเคราะห์รูปแบบ ประเมินทบทวนและ
จัดทำรายงาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
Nakhon Sawan Rajabhat University

Abstract

Thesis Title	A Model of Participatory Development of Young Forest Trakking Guides for Ecotourism at Khao Pra-Khao Soong Mountain Range in Nong Bua District, Nakhon Sawan Province
Researcher	Mr.Chamnan Kunang
Advisory Committee	Dr.Sompop Chermkhuntod, Mrs.Vimolrat Klainium
Program	Development Strategy
Academic Year	2005

This research was conducted with the objectives of studying problems and constructing a model of the participatory development of young forest trakking guides for ecotourism in the area around Khao Pra-Khao Soong in NongBua District, Nakhon Sawan Province. This research was divided into 3 phases : Phase 1, studying the problems; phase 2, constructing the model ; and phase 3, making assessment and reviewing the model of the participatory development of young forest trakking guides.

The population and sample groups used in the research were teachers, students, local leaders, forestry units, and people living in the 3 sub-districts :ThungTong, NongBua, Nongklub, 367 all together.

Research tool was a questionnaire asking about general information and soliciting opinion on problems regarding the participatory development of young forest trakking guides for ecotourism. A five level rating scale was used to evaluate data and to obtain results. The method of Focus Group Discussion (F.G.D.) to assess the results was also used.

Results revealed that the problems which attained the highest level was the problem regarding rules and duties of guides, which reached the level of $\bar{X} = 3.72$. Second was the abilities of guides in leading tour trips which attained a high level of $\bar{X} = 3.71$ and followed by the lowest level of problem regarding human relationship of the guides which reached the low level of $\bar{X} = 1.62$

The participatory development of young forest tracking guides consisted of 3 parts : standard process, standard methodology, and standard record. The standard process consisted of 6 steps : surveying problem, sorting of problem, stipulation of strategy, model synthesis assessment and revision, and writing report.

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
Nakhon Sawan Rajabhat University

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จล่วงไปด้วยความกรุณา และความช่วยเหลืออย่างยิ่งของ
ดร.สมภพ เจริญนาค ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์วิมลรัตน์ คล้ายเนียม
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.จุฑาภรณ์ เจริญนาค ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไข
ข้อบกพร่อง ตลอดจนให้ข้อคิดอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอพระคุณ
เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ธานี เกสทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนศ มีศรีสวัสดิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อวยชัย วิยสุวรรณ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำและ
ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์จรัส นวลนัม ที่ได้ตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษา
เนื้อหา ระเบียบวิจัย และเครื่องมือวิจัย ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญที่เสียสละเวลาร่วมประชุมสนทนากลุ่ม
(F.G.D.)

ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนา รุ่นที่ 1 ที่เป็นที่ปรึกษา
ให้คำแนะนำเป็นอย่างดี ตลอดจนครอบครัวของผู้วิจัยที่ได้ให้ความช่วยเหลือ เป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัย

ท้ายนี้ขอขอบคุณอาจารย์กนก และครอบครัว ที่มีส่วนช่วยในการจัดทำรูปเล่มจนสำเร็จ
ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ผู้ให้ชีวิต ที่ได้กำลังใจสนับสนุนด้านการเรียนรู้มาโดยตลอดจนทำให้
วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จด้วยดี

ชำนาญ กุณา